

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos sveikatos  
apsaugos ministro  
2018 m.                      d.  
įsakymu Nr. V-

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ  
PROGRAMOS 8 PRIORITETO „SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS IR KOVA SU  
SKURDU“ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS NR. 08.4.2-ESFA-K-629  
„BENDRADARBIAVIMO SKATINIMAS SVEIKATOS NETOLYGUMŲ MAŽINIMO  
SRITYJE“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS  
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-K-629 „Bendradarbiavimo skatinimas sveikatos netolygumų mažinimo srityje“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms ir skatinti sveiką senėjimą“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-K-629 „Bendradarbiavimo skatinimas sveikatos netolygumų mažinimo srityje“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – projektai) vykdytojais, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškos vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas vadovaujantis:

2.1. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – Komisijos reglamentas);

2.2. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 konkretaus uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms bei sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonių įgyvendinimo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-783 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos sprendimu, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 konkretaus uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms bei sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonių

įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.3. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.4. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas);

2.5. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės);

2.6. Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintomis Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtos ES struktūrinių fondų svetainėje [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt) (toliau – Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams);

2.7. Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. V-815 „Dėl Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų planas);

2.8. Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. V-814 „Dėl Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės programa);

2.9. Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programos įgyvendinimo 2017–2019 metais priemonių planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. V-1419 „Dėl Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programos įgyvendinimo 2017–2019 metais priemonių plano patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės programos priemonių planas).

3. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

3.1. **Tikslinės gyventojų grupės** – tikslinių teritorijų savivaldybėse gyvenantys asmenys.

3.2. **Tikslinių teritorijų savivaldybės** – Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plano 4 priedo „Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų mažinimo krypties aprašas“ 9 punkte ir Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės programos 152 punkte nurodytos savivaldybės.

3.3. **Bendruomenė** – suprantama taip kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 2 straipsnio 2 punkte.

3.4. **Nevyriausybinių organizacija** – nuo valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų nepriklausomas savanoriškumo pagrindais visuomenės ar jos grupės naudai veikiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas nėra politinės valdžios siekimas arba vien tik religijos tikslų įgyvendinimas (Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymas).

3.5. **de minimis pagalbos gavėjas** – juridinis asmuo, kuris vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurio veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje – pareiškėjo ar partnerio organizacija, jei ji planuoja iš projekto finansavimo lėšų įsigyti įrangą, įrenginius ar kitą turtą projekto veikloms vykdyti, suteikiančius organizacijai ekonominę naudą.

3.6. **Veikianti įmonė (įstaiga, organizacija)** – Juridinių asmenų registre įregistruota įmonė (įstaiga, organizacija), turinti darbuotojų ir teisės aktų nustatyta tvarka teikianti ataskaitas Valstybinei mokesčių inspekcijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos skyriams ir metinės finansinės atskaitomybės dokumentus Juridinių asmenų registru.

3.7. **Antrinė prevencija** – priemonių visuma, kurias atliekant siekiama sustabdyti ligą ir išvengti jos komplikacijų.

3.8. Kitos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose ir Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“.

4. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija) ir viešoji įstaiga Europos socialinio fondo agentūra (toliau – Įgyvendinančioji institucija).

5. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

6. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama projektų konkurso vienu etapu būdu.

7. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 5 674 466,00 eurų (penkių milijonų šešių šimtų septyniasdešimt keturių tūkstančių keturių šimtų šešiasdešimt šešių eurų), iš kurių iki 5 077 154,00 eurų (penkių milijonų septyniasdešimt septynių tūkstančių vieno šimto penkiasdešimt keturių eurų) – Europos Socialinio fondo lėšos, iki 597 312,00 eurų (penkių šimtų devyniasdešimt septynių tūkstančių trijų šimtų dvylikos eurų) – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Lėšų rezervo šiai priemonei nenumatoma.

8. Priemonės tikslas – stiprinti bendruomenių ir nevyriausybių organizacijų narių gebėjimus teikti priežiūros ir pagalbos paslaugas namuose neįgaliesiems, skatinti vaikų ir paauglių iki 18 metų amžiaus sveiką ir aktyvų gyvenimo būdą, teikti psichologinę ir socialinę pagalbą sergantiesiems onkologinėmis ligomis bei informaciją asmenims kraujotakos sistemos ligų antrinės prevencijos srityje.

9. Pagal Aprašą remiamos veiklos:

9.1. Bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų narių gebėjimų teikti priežiūros ir pagalbos paslaugas neįgaliesiems ir negalintiems apsitarnauti žmonėms namuose stiprinimas, bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų rėmimas sudarant ir įgyvendinant priežiūros ir pagalbos paslaugų neįgaliesiems ir negalintiems apsitarnauti žmonėms programas.

9.2. Aktyvaus laisvalaikio, meno programų ar kitų projektų, skirtų gerinti vaikų ir paauglių iki 18 metų amžiaus fizinę ir psichinę sveikatą, skatinti sveiką ir aktyvų gyvenimo būdą įgyvendinimas. Netinkamos veiklos yra mokinių kūno kultūros ir fizinio aktyvumo ugdymo edukacinės programos, įgyvendinamos mokyklose. Pareiškėjas privalo pasirašyti sankirtų su Švietimo ir mokslo ministerijos kuruojama priemone Nr. 09.2.2-ESFA-V-729 „Neformaliojo vaikų švietimo įvairovės ir prieinamumo didinimas“ nebuvimą tai patvirtinančioje deklaracijoje, kuri laisva forma pateikiama kaip Aprašo priedas.

9.3. Psichologinės ir socialinės pagalbos teikimas onkologinėmis ligomis sergantiems asmenims;

9.4. Informacijos teikimas asmenims kraujotakos sistemos ligų antrinės prevencijos srityje.

10. Priemonėje Nr. 08.4.2-ESFA-K-629 „Bendradarbiavimo skatinimas sveikatos netolygumų mažinimo srityje“ numatyta 9.2 veikla negali būti įgyvendinama jeigu ji bus vykdoma toje pačioje tikslinėje teritorijoje (savivaldybėje) ir tokiai pačiai tikslinei projekto asmenų grupei kaip pagal Ministerijos administruojamo 8.4.2 uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonę Nr. 08.4.2.-ESFA-R-630 „Sveikos gyvensenos skatinimas regioniniu lygiu“. Pareiškėjas privalo pasirašyti sankirtų su priemone Nr. 08.4.2.-ESFA-R-630 nebuvimą tai patvirtinančioje deklaracijoje, kuri laisva forma pateikiama kaip Aprašo priedas.

11. Pagal Aprašą numatoma skelbti keturis kvietimus:

11.1. pagal pirmąjį kvietimą teikti paraiškas numatoma skirti iki 851 170,00 eurų (aštuonių šimtų penkiasdešimt vieno tūkstančio šimto septyniasdešimt eurų 00 ct) Aprašo 9.1. punkte nurodytos veiklos įgyvendinimui;

11.2. pagal antrąjį kvietimą teikti paraiškas numatoma skirti iki 851 170,00 eurų (aštuonių šimtų penkiasdešimt vieno tūkstančio šimto septyniasdešimt eurų 00 ct) Aprašo 9.2. punkte nurodytos veiklos įgyvendinimui;

11.3 pagal trečiąjį kvietimą teikti paraiškas numatoma skirti iki 1 986 063,00 eurų (vieno milijono devynių šimtų aštuoniasdešimt šešių tūkstančių šešiasdešimt trijų eurų 00 ct) Aprašo 9.3. punkte nurodytos veiklos įgyvendinimui;

11.4. pagal ketvirtąjį kvietimą teikti paraiškas numatoma skirti iki 1 986 063,00 eurų (vieno milijono devynių šimtų aštuoniasdešimt šešių tūkstančių šešiasdešimt trijų eurų 00 ct) Aprašo 9.4. punkte nurodytos veiklos įgyvendinimui.

12. Teikti paraiškas pagal Aprašo 11 punkte nurodytus kvietimus numatoma paskelbti iki 2018 m. III ketvirčio.

## **II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS**

13. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai:

13.1. nevyriausybinės organizacijos;

13.2. tradicinės religinės bendruomenės;

13.3. sveikatos priežiūros specialistų organizacijos / asociacijos.

14. Pareiškėjas turi būti įregistruotas Juridinių asmenų registre ir veikti ne trumpiau nei 3 metus iki paraiškos pateikimo datos. Pareiškėjo veikimo laikotarpis tikrinamas pagal Juridinių asmenų registro informaciją.

15. Pagal Aprašą galimi partneriai – Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys ir jų padaliniai, užsienio valstybių juridinių asmenų ir kitų organizacijų padaliniai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, ir fiziniai asmenys.

16. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti vienas pareiškėjas gali teikti tik vieną paraišką tai pačiai veiklai, nurodytai Aprašo 9 punkte, vykdyti. Jeigu vienas pareiškėjas pateikia daugiau nei vieną paraišką tai pačiai veiklai vykdyti, Įgyvendinančioji institucija atlieka Aprašo 58 punkte nurodytus veiksmus.

17. Juridinis asmuo, juridinio asmens filialas ar atstovybė arba fizinis asmuo, kuris yra pareiškėjas vienai Aprašo 9 punkte nurodytai veiklai, negali būti partneris kitame projekte, planuojamame įgyvendinti tą pačią veiklą. Jeigu pareiškėjas viename projekte yra ir partneris kitame projekte, planuojamame vykdyti tą pačią veiklą, Įgyvendinančioji institucija atlieka Aprašo 58 punkte nurodytus veiksmus.

18. Iki paraiškos pateikimo pareiškėjas su partneriu (-iais) sudaro ir su paraiška pateikia jungtinės veiklos sutartį, kurioje nustato tarpusavio teises ir pareigas įgyvendinant projektą, kaip nustatyta Projektų taisyklių 163 punkte. Jungtinės veiklos sutartyje visos sutarties šalys turi patvirtinti, kad savo veiksmais nėra pažeidusios Aprašo 16 ir (arba) 17 punktuose nustatytų reikalavimų, išipareigoja jų nepažeisti ir supranta, kad, pažeidus Aprašo 16 ir (arba) 17 punktuose nustatytus reikalavimus, vertinant paraiškos tinkamumą finansuoti, bus priimti sprendimai, numatyti Aprašo 59 punkte ir (arba) 58.1 papunktyje. Jungtinės veiklos sutartyje rekomenduojama numatyti, kokias teises ar finansines pasekmes sutarties šalims turi Aprašo 16 ir (arba) 17 punktuose nustatytų reikalavimų pažeidimas (-ai), padarytas (-i) vienos ar visų sutarties šalių.

## **III. SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI**

### **PIRMASIS SKIRSNIS**

## **BENDRIEJI PROJEKTŲ REIKALAVIMAI IR PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI**

19. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

20. Projektas turi atitikti bent vieną iš šių specialiųjų projektų atrankos kriterijų, patvirtintų Veiksmų programos stebėsenos komiteto 2018 m. XXX ZZ d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-5 (7):

20.1. siekti Sveikatos netolygumų mažinimo veikslių plano 6 priedo („Efektyvios sveikatos priežiūros prieinamumo gerinimo neįgaliesiems krypties aprašas“) 20 punkte iškelto tikslo, 24 punkte nustatyto uždavinio ir įgyvendinti 24.1.1, 24.1.1.1, 24.1.1.2 papunkčiuose numatytas priemones (nustatytas veiklas);

20.2. siekti Sveikatos netolygumų mažinimo veikslių plano 7 priedo („Vaikų sveikatos stiprinimo, ligų profilaktikos bei efektyvaus gydymo užtikrinimo krypties aprašas“) 42 punkte iškelto tikslo, 45 punkte nustatyto uždavinio ir įgyvendinti 45.12.3 papunktyje numatytas priemones (nustatytas veiklas ir projektų vykdytojus);

20.3. siekti Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės programos 168 punkte iškelto specialaus tikslo, 169.7 papunktyje nustatyto uždavinio ir įgyvendinti 160.3.4 papunktyje numatytas priemones (nustatytas veiklas ir projektų vykdytojus);

20.4. siekti Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės programos priemonių plane nustatyto 7 uždavinio ir įgyvendinti 7.5 papunktyje numatytas priemones (nustatytas veiklas ir projektų vykdytojus);

20.5. siekti Sveikatos netolygumų mažinimo veikslių plano 4 priedo („Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų mažinimo krypties aprašas“) 29 punkte iškelto tikslo, 32 punkte nustatyto uždavinio ir įgyvendinti 32.2.5 papunktyje numatytas priemones (nustatytas veiklas ir projektų vykdytojus).

21. Projektų naudos ir kokybės vertinimas atliekamas vadovaujantis prioritetiniais projektų atrankos kriterijais, nurodytais Aprašo 2 priede. Už atitiktį šiems prioritetiniams projektų atrankos kriterijams projektams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius pagal kiekvieną prioritetinį projektų atrankos kriterijų nurodytas Aprašo 2 priede. Pagal Aprašą, privaloma surinkti mažiausia balų suma yra 70. Jei vertinant projekto naudą ir kokybę projektas nesurenka 70 balų, paraiška atmetama.

22. Teikiamų pagal Aprašą projektų veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 24 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

23. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projektų vykdytojai negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projektų veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka, ne ilgiau kaip 6 mėnesius ir nepažeidžiant Projektų taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytų terminų.

24. Projektų veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

25. Tinkama (-os) projekto tikslinė (-ės) grupė (-ės) yra:

25.1. tikslinėse teritorijose, kurios pasižymi didžiausiais sveikatos netolygumais Lietuvoje, gyvenantys asmenys. Nuoroda į atitinkamo strateginio dokumento punktą, kuriame šios teritorijos įvardijamos, yra nurodytos šio Aprašo 3.2 papunktyje;

25.2. vaikai ir paaugliai iki 18 metų amžiaus;

25.3. bendruomenių ir nevyriausybinė organizacijų nariai.

26. Projektu turi būti siekiama šių stebėsenos rodiklių:

<b>Rodiklio kodas</b>	<b>Rodiklio pavadinimas</b>	<b>Minimali siektina reikšmė projektui</b>	<b>Tarpinė siektina reikšmė projektui iki 2019 m. gruodžio 31 d.</b>	<b>Kvietimas</b>

R.S. 373	„Tikslinių grupių asmenų, pakeitusių gyvenimą dėl sveikatos įgyvendinus ESF lėšomis finansuotas visuomenės informavimo, švietimo ir mokymo veiklas (sveikos gyvensenos, sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo, ligų prevencijos temomis), dalis	26	20	ketvirtasis kvietimas
P.S. 372	„Tikslinių grupių asmenys, kurie dalyvavo informavimo, švietimo ir mokymo renginiuose bei sveikatos raštingumą didinančiose veiklose“	200	90	antrasis kvietimas
		2000	900	ketvirtasis kvietimas
P.N. 621	„Asmenys, dalyvavę mokymuose, skirtuose sudaryti ir (arba) įgyvendinti priežiūros ir pagalbos paslaugų neįgaliesiems ir negalintiems savarankiškai apsitarnauti žmonėms programos“	20	9	pirmasis kvietimas
P.N. 622	„Psichologinę ir socialinę pagalbą gavę onkologinėmis ligomis sergantys asmenys“	70	30	trečiasis kvietimas

27. Aprašo 26 punkte nurodytų stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas pateiktas Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše, paskelbtuose ES struktūrinių fondų svetainėje [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt). Minimalios siektinos projektų stebėsenos rodiklių reikšmės nurodomos projektų sutartyse.

28. Projektas turi prisidėti prie moterų ir vyrų lygybės principo įgyvendinimo ir (arba) skatinti nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principo įgyvendinimą, t. y. projekto veiklos ir rezultatai turi būti prieinami visiems dalyviams, turintiems skirtingų poreikių (judėjimo, klausos ar kitą negalią turintiems asmenims ir pan.):

28.1. projekto veiklos, jei jose dalyvaus negalią turintys asmenys, turi būti organizuojamos patalpose, prieinamose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

28.2. projekto medžiaga prireikus turi būti pritaikyta regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

28.3. vykdant projekto veiklas prireikus turi būti užtikrintas vertimas į gestų kalbą.

29. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

30. Projekto parengtumui reikalavimai netaikomi.

### **ANTRASIS SKIRSNIS REIKALAVIMAI DĖL *DE MINIMIS* PAGALBOS TEIKIMO**

31. Finansavimas *de minimis* pagalbos gavėjams yra *de minimis* pagalba, teikiama vadovaujantis Komisijos reglamentu.

32. *De minimis* pagalba konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui nustatoma vadovaujantis:

32.1. vertinant paraišką – paraiškoje ir Aprašo 47 punkte nustatyta tvarka pareiškėjo pateiktais dokumentais, nurodytais Aprašo 50.4–50.5 papunkčiuose;

32.2. įgyvendinant projektą – projekto vykdytojo projekto sutartyje nustatyta tvarka pateiktais dokumentais, nurodytais Aprašo 50.4–50.5 papunkčiuose, jei:

32.2.1. pareiškėjas kartu su paraiška negalėjo pateikti arba pateikė ne visus Aprašo 50.4–50.5 papunkčiuose nurodytus priedus ar duomenis;

32.2.2. jei įgyvendinant projektą atsiranda poreikis iš projekto finansavimo lėšų įsigyti įrangą, įrenginius ar kitą turtą projekto veikloms vykdyti.

33. Prašomos (galimos) skirti *de minimis* pagalbos sumos konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui teisėtumas turi būti įrodomas vadovaujantis projekto sutartyje ir Suteiktos valstybės pagalbos registre pateiktais duomenimis šia tvarka:

33.1. Įgyvendinančioji institucija, gavusi informaciją iš pareiškėjo (projekto vykdytojo), įvertina:

33.1.1. kiekvieno *de minimis* pagalbos gavėjo atitiktį Komisijos reglamento nustatytiems reikalavimams, užpildydama Aprašo 3 priedą;

33.1.2. *de minimis* pagalbos gavėjo sąsajas pagal Komisijos reglamento „vienos įmonės“ sąvoką, kaip apibrėžta Komisijos reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, *de minimis* pagalbos gavėjui užpildžius Vienos įmonės deklaraciją pagal Komisijos reglamentą, paskelbtą ES struktūrinių fondų svetainės [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt) skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Finansavimo skyrimas“ ir „Paraiškų formos“;

33.1.3. ar nebus viršyta *de minimis* pagalbos suteikimo riba: bendra *de minimis* pagalbos suma, suteikta tam pačiam *de minimis* pagalbos gavėjui pagal Komisijos reglamentą, negali viršyti 200 000 (dviejų šimtų tūkstančių) eurų ribos per trejų finansinių metų laikotarpį, vienam kelių transporto sektoriuje veikiančiam pareiškėjui – 100 000 (vieno šimto tūkstančių) eurų;

33.2. Įgyvendinančioji institucija, iš pareiškėjo (projekto vykdytojo) gavusi informaciją ir atlikusi Aprašo 32.1 papunktyje nurodytą įvertinimą, priima sprendimą dėl *de minimis* pagalbos priskyrimo konkrečioms *de minimis* pagalbos gavėjams ir, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“, bei projekto sutartyje nustatyta tvarka, registruoja duomenis apie suteiktą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą.

34. Įgyvendinančioji institucija raštu arba elektroniniu paštu informuoja pareiškėją (projekto vykdytoją) apie priimtą sprendimą dėl *de minimis* pagalbos priskyrimo konkrečioms *de minimis* pagalbos gavėjams, nurodydama *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį konkrečioms *de minimis* pagalbos gavėjams, pateikdama aiškią nuorodą į Komisijos reglamentą (nurodydama reglamento pavadinimą bei skelbimo ES oficialiajame leidinyje numerį), išskyrus tuos atvejus, kai priskaičiuotos *de minimis* pagalbos dydis lygus 0.

35. Pareiškėjas (projekto vykdytojas), gavęs informaciją iš Įgyvendinančiosios institucijos, raštu arba elektroniniu paštu informuoja *de minimis* pagalbos gavėjus apie priimtą sprendimą, nurodydamas *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį, pateikdamas aiškią nuorodą į Komisijos reglamentą (nurodydamas reglamento pavadinimą bei skelbimo ES oficialiajame leidinyje numerį), išskyrus tuos atvejus, kai priskaičiuotos *de minimis* pagalbos dydis lygus 0.

#### **IV SKYRIUS TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI**

36. Projektų išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, išdėstytus projektų išlaidoms taikomus reikalavimus.

37. Didžiausia galima projektui skirti finansavimo lėšų suma yra 200 000 (du šimtai tūkstančių) eurų, mažiausia – 50 000 (penkiasdešimt tūkstančių) eurų.

38. Pagal Aprašą projektų vykdytojų lėšos (toliau – nuosavas įnašas) turi sudaryti ne mažiau kaip 5 procentus projekto vertės.

39. Pareiškėjas ir (arba) partneris savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo didesne, nei reikalaujama, lėšų suma.

40. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

41. Pagal šį Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

<b>Išlaidų kategorijos Nr.</b>	<b>Išlaidų kategorijos pavadinimas</b>	<b>Reikalavimai ir paaiškinimai</b>
1.	<b>Žemė</b>	Netinkama finansuoti
2.	<b>Nekilnojamasis turtas</b>	Netinkama finansuoti
3.	<b>Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai</b>	Netinkama finansuoti
4.	<b>Įranga, įrenginiai ir kitas turtas</b>	Tinkama finansuoti Šioje išlaidų kategorijoje nurodytos išlaidos gali sudaryti ne daugiau kaip 5 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.
5.	<b>Projekto vykdymas</b>	Tinkama finansuoti  Projekto veikloms vykdyti (vykdančiojo personalo komandiruotės, dalyvių kelionės ir komandiruotės) reikalingos transporto (toliau – transportas) Lietuvoje išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, kurie nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015 m. balandžio 24 d. Kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaita. Ši ataskaita skelbiama ES struktūrinių fondų interneto svetainėje <a href="http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai">http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai</a> .  Patirtos vykdančiojo personalo darbo užmokesčio už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas išmokos bei papildomų poilsio dienų išmokos apmokamos taikant kasmetinių atostogų ir papildomų poilsio dienų išmokų fiksuotąją normą, kuri nustatoma vadovaujantis 2016 m. sausio 19 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtinta (2017 m. liepos 20 d. redakcija) „Kasmetinių atostogų ir papildomų poilsio dienų išmokų fiksuotųjų normų nustatymo tyrimo ataskaita“. Ši ataskaita skelbiama ES struktūrinių fondų interneto svetainėje <a href="http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai">http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai</a> ).  Projekto veikloms vykdyti reikalingos renginio organizavimo išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, kurių dydžiai nustatyti Europos socialinio fondo agentūros 2016 m. liepos 13 d. Renginio organizavimo fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo ataskaitoje. Ši ataskaita skelbiama ES struktūrinių fondų interneto svetainėje <a href="http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai">http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai</a> .  Projekto veikloms vykdyti reikalingos apgyvendinimo Lietuvoje išlaidos apmokamos taikant apgyvendinimo Lietuvoje išlaidų fiksuotuosius įkainius. Įkainiai nustatomi remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016 m. liepos 22 d. Apgyvendinimo Lietuvoje išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo



		<p>tyrimo ataskaita. Ši ataskaita skelbiama ES struktūrinių fondų interneto svetainėje  <a href="http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai">http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai</a>. Ataskaitoje nurodyti fiksuotieji įkainiai netaikomi iš užsienio atvykstančių asmenų apgyvendinimo išlaidoms apmokėti.</p> <p>Projekto darbuotojų darbo užmokesčio, apskaičiuoto ir išmokėto už darbo laiką, skirtą projekto veiklą įgyvendinimui, ir susijusių darbdavio išipareigojimų išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, kurių dydžiai nustatyti Viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitoje. Ši ataskaita skelbiama ES struktūrinių fondų interneto svetainėje  <a href="http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastintoislaidu-apmokejimo-tyrimai">http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastintoislaidu-apmokejimo-tyrimai</a>.          Šios išlaidos yra tinkamos tik kaip pareiškėjo ir (arba) partnerio nuosavas įnašas.</p>
6.	<b>Informavimas apie projektą</b>	Tinkamomis finansuoti laikomos privalomų viešinimo priemonių, nurodytų Projektų taisyklių 450.1, 450.2, 450.6 papunkčiuose, išlaidos;
7.	<b>Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą</b>	Tinkama finansuoti. Projektui taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma netiesioginėms išlaidoms skaičiuojama vadovaujantis Projektų taisyklių 10 priedu „Fiksuotosios normos taikymo netiesioginėms projekto išlaidoms apmokėti tvarkos aprašas“

*Paraiškos formos projekto biudžete lentelė pildoma vadovaujantis Biudžeto pildymo instrukcija, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, skelbiama adresu <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-m-rekomendacijos-del-projektu-islaidu-atitikties-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-reikalavimams>.*

42. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

43. Išlaidos, apmokamos taikant Aprašo 41 punkte nurodytus fiksuotuosius įkainius ir fiksuotąją normą, turi atitikti šias nuostatas:

43.1. pagal fiksuotuosius įkainius / fiksuotąją normą apmokamos išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių 35 skirsnį;

43.2. pareiškėjas turi teisę paraiškoje numatyti mažesnius fiksuotųjų įkainių dydžius, nei Apraše nustatyti dydžiai;

43.3. projektų išlaidos, kurias numatyta apmokėti taikant fiksuotuosius įkainius, apmokamos atsižvelgiant į projekto sutartyje nustatytus fiksuotuosius įkainius ir projekto vykdytojo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomas pasiektas rezultatas. Dokumentai, kuriuos reikia pateikti, įrodant pagal fiksuotuosius įkainius apmokamų rezultatų pasiekimą, bus nurodyti projekto sutartyje;

43.4. Fiksuotųjų įkainių / fiksuotosios normos keitimas turi atitikti Projektų taisyklių 35 skirsnio 428<sup>1</sup> papunktį.

44. Projektinio pasiūlymo ir paraiškos parengimo išlaidos yra netinkamos finansuoti.

45. Pajamoms iš projekto veiklą, gautoms įgyvendinant projektą, taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt šeštajame skirsnyje.

## V SKYRIUS

### PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

46. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainės [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt) skiltyje „Finansavimas / Planuojami valstybės (regionų) projektai“ prie

konkreto planuojamo projekto „Susijusių dokumentų“. Paraiška ir jos priedai pildomi lietuvių kalba.

47. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 50 punkte nurodytais priedais iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nustatyto termino paskutinės dienos teikia ją per iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės – Įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus) Projektų taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka. Pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

48. Jeigu vadovaujantis Aprašo 47 punktu paraiška teikiama raštu, ji gali būti teikiama vienu iš šių būdų:

48.1. Įgyvendinančiajai institucijai teikiamas pasirašytas popierinis paraiškos ir jos priedų dokumentas (kartu pateikiant į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus. Priedai turi būti pateikiami atskiruose failuose elektroniniais dokumentais). Paraiškos originalo ir elektroninės versijos turinys turi būti identiškas. Nustačius, kad paraiškos elektroninės versijos turinys neatitinka originalo, vadovaujamosi paraiškos originale nurodyta informacija. Paraiška gali būti pateikta registruotu laišku, per pašto kurjerį arba įteikta asmeniškai kvietime nurodytu adresu;

48.2. Įgyvendinančiajai institucijai kvietime nurodytu elektroninio pašto adresu siunčiamas elektroninis dokumentas, pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu. Kai paraiška teikiama pastaruoju būdu, kartu teikiami dokumentai ir (ar) skaitmeninės pridėdamų dokumentų kopijos elektroniniu parašu gali būti netvirtinami.

49. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, Įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai informuoja pareiškėjus raštu / per DMS.

50. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

50.1. partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais) (Partnerio deklaracijos forma įtraukta į pildomą paraiškos formą);

50.2. pareiškėjo ir partnerio (-ių), kuris (-ie) yra nevyriausybinė organizacija, deklaraciją (-as), užpildytą (-as) pagal Aprašo 4 priedo formą;

50.3. Klausimą apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, kurio forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt) skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Paraiškų priedų formos“, jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą;

50.4. Klausimą dėl organizacijos atitikties ūkio subjekto sąvokai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalies kriterijus (toliau – Klausimynas), kurio forma skelbiama ES struktūrinių fondų interneto svetainės [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt) skiltyje „Finansavimas / Konkursiniai kvietimai teikti paraiškas“, ieškant konkrečios priemonės „Susijusių dokumentų“. Klausimą pildo visi juridiniai asmenys, kurie atitinka *de minimis* pagalbos gavėjo sąvoką. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi organizacijos užpildytą Klausimą, turi teisę paprašyti pateikti „vienos įmonės“ deklaraciją pagal Aprašo 2.1 papunktyje nurodytą Europos Komisijos reglamentą, jei vadovaujantis pateiktais duomenimis organizacija turėtų būti laikoma ūkio subjektu, t. y. *de minimis* pagalbos gavėja. Jeigu pareiškėjas, teikdamas paraišką, neturi reikalingų duomenų, ši informacija turi būti pateikta projekto įgyvendinimo metu projekto sutartyje nustatyta tvarka ir terminais;

50.5. „vienos įmonės“ deklaraciją. Šią deklaraciją pildo visi juridiniai asmenys, kurie atitinka *de minimis* pagalbos gavėjo sąvoką. Jeigu pareiškėjas, teikdamas paraišką, neturi reikalingų duomenų „vienos įmonės“ deklaracijai užpildyti, ji turi būti pateikta projekto įgyvendinimo metu projekto sutartyje nustatyta tvarka ir terminais.

50.6. jungtinės veiklos sutartį (-is) su partneriu (-iais), kaip nustatyta Aprašo 18 punkte (jei projektas įgyvendinamas su partneriu (-iais));

50.7. paraiškos priedą, užpildytą pagal Aprašo 5 priedo formą;

50.8. paraiškos priedą, užpildytą pagal Aprašo 6 priedo formą.

51. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma kvietime teikti paraiškas.

52. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 24–27 punktuose nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius Įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus nurodoma kvietimo teikti paraiškas skelbime, paskelbtame pagal Aprašą ES struktūrinės paramos interneto svetainėje [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt).

53. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede nustatytus reikalavimus, taip pat projekto naudos ir kokybės vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir šešioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 2 priede nustatytus reikalavimus.

54. Paraiškos vertinimo metu Įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstantį informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per Įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

55. Jeigu pareiškėjas per nustatytą paraiškos patikslinimo terminą nepateikė dalies prašomų dokumentų ir (ar) informacijos, paraiškos vertinimas atliekamas vadovaujantis turima ir su patikslinimais gauta informacija (pakartotinai patikslinti informaciją ar pateikti dokumentus nėra prašoma). Jeigu pareiškėjas per nustatytą paraiškos patikslinimo terminą nepateikia visų prašomų dokumentų ir (ar) informacijos, Įgyvendinančioji institucija turi teisę priimti sprendimą atmeti paraišką, išskyrus atvejus, numatytus Aprašo 60.2 papunktyje.

56. Jeigu pareiškėjas Įgyvendinančiajai institucijai pateikia Įgyvendinančiosios institucijos neprašomą informaciją ir (ar) dokumentus (pvz., pakeičia, papildo paraišką ar jos priedus nauja informacija, įtraukia naujas veiklas, partnerius, išbrauktas netinkamas veiklas pakeičia kitomis veiklomis, mažina fizinius, stebėsenos rodiklius ir kt.), atliekant paraiškos vertinimą į ją nėra atsižvelgiama.

57. Paraiška gali būti atmetama Projektų taisyklių 118, 121, 122, 133, 136, 138 ir 140 punktuose nurodytais pagrindais ir Projektų taisyklių 123–124 punktuose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS arba raštu, kol nėra įdiegtos ar laikinai neužtikrinamos tokios DMS funkcinės galimybės, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos nurodant sprendimo priežastis.

58. Vadovaujantis Projektų taisyklių 118 punkto nuostatomis:

58.1. paraiška atmetama neprašant pareiškėjo pateikti papildomų dokumentų ar duomenų, papildyti ar patikslinti paraiškoje pateiktos informacijos, jeigu vertinant paraiškas nustatoma, kad:

58.1.1. pareiškėjas vienoje Aprašo 9 punkte nurodytoje veikloje yra ir partneris kitame projekte, planuojamame įgyvendinti tą pačią veiklą, kurioje jis yra pareiškėjas. Tokiu atveju paraiška, kurioje jis yra pareiškėjas, yra atmetama;

58.1.2. numatytos sąlygos neatitinka Aprašo 37 punkte nurodytos mažiausios galimos projektui skirti finansavimo lėšų sumos;

58.1.3. pareiškėjas nesiekia Aprašo 26 punkte nurodytų minimalių siektinų stebėsenos rodiklių;

58.1.4. jeigu 50 procentų ir daugiau neužpildytas bent vienas iš paraiškos 5, 6 ir 7 punktų arba užpildyti netinkamai (informacija daugiau nei penkiuose laukuose pateikiama ne pagal paraiškos pildymo instrukcijas, pvz., neprašytas veiklos turinys, jos būtinumo pagrindimas, nenurodyti fiziniai rodikliai, veiklos trukmė, tikslinės grupės dalyvių skaičius, grupių skaičius, neprašytas veiklai įgyvendinti reikalingų išlaidų poreikio pagrindimas, nepateikti detalūs išlaidų skaičiavimai);

58.2. paraiška yra atmetama, jeigu kartu su paraiška nėra pateikti visi reikiami dokumentai ir (ar) informacija arba ji yra netiksli ir per Įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pirmąjį paraiškos patikslinimo terminą pareiškėjas nepatiksline informacijos ir (arba) nepateikė trūkstantį dokumentų ir (ar) informacijos šiais atvejais:

58.2.1. jeigu vertinant paraiškas nustatoma, kad numatytos sąlygos viršija Aprašo 37 punkte nurodytą didžiausią galimą projektui skirti finansavimo lėšų sumą;

58.2.2. jeigu pareiškėjas nepateikė bent vieno šių priedų:

58.2.2.2. bent vieno iš partnerių deklaracijos, nurodytos Aprašo 50.1 papunktyje (jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu);

58.2.2.3. pareiškėjo ir partnerio (-ių), kuris (-ie) yra nevyriausybinė organizacija, deklaraciją (-as), užpildytą (-as) pagal Aprašo 4 priedo formą;

58.2.2.4. bent vienos jungtinės veiklos sutarties, kaip nustatyta Aprašo 50.6 papunktyje, jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais);

58.2.2.5. paraiškos priedo, užpildyto pagal Aprašo 5 priedo formą;

58.2.2.6. paraiškos priedo, užpildyto pagal Aprašo 6 priedo formą;

59. Jeigu vertinant paraiškas nustatoma, kad tas pats pareiškėjas yra pateikęs daugiau nei vieną paraišką tai pačiai Aprašo 9 punkte nurodytai veiklai įgyvendinti, Įgyvendinančioji institucija jam siūnia raštą, kuriame pareiškėjo prašoma per nurodytą terminą informuoti, kurią paraišką turi vertinti Įgyvendinančioji institucija. Jei per nustatytą terminą pareiškėjas nepateikia informacijos Įgyvendinančiajai institucijai, visos to paties pareiškėjo pateiktos paraiškos yra atmetamos.

60. Paraiška vertinama ne ilgiau kaip 90 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodytos paskutinės paraiškų pateikimo dienos.

61. Dėl objektyvių priežasčių negalint paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai vertinant paraiškas reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje, taip pat kai buvo gauta paraiškų už didesnę sumą nei kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas Įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą Įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS arba raštu, kol nėra įdiegtos ar laikinai neužtikrinamos tokios DMS funkcinės galimybės.

62. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių 493–494 punktuose nustatyta tvarka.

63. Paraiškų baigiamąjį vertinimo aptarimą organizuoja, Paraiškų baigiamąjo vertinimo aptarimo grupės sudėtį tvirtina ir darbo tvarką nustato Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 146 punkte nustatyta tvarka.

64. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi nepaskirstytą projektams įgyvendinti pagal Aprašą skirtą lėšų sumą ir prašomą skirti finansavimo lėšų sumą pagal teigiamai įvertintas paraiškas kiekvienoje apskrityje, kurioms finansuoti neužteko lėšų, gali rekomenduoti Ministerijai priimti sprendimą finansuoti projektą (-us) toje apskrityje, kurioje prašoma skirti finansavimo lėšų sumą pagal teigiamai įvertintas paraiškas apskrityje yra didžiausia. Atsižvelgdama į tai, ar projektui (-ams) įgyvendinti pagal projektų vertinimo metu Įgyvendinančiosios institucijos nustatytą didžiausią projektui (-ams) leidžiamą skirti finansavimo lėšų sumą užtenka lėšų, ir laikydamosi nustatytos projektų eilės apskrityje, Įgyvendinančioji institucija gali rekomenduoti finansavimą skirti:

64.1. projektui (-ams), kuris (-ie) yra surinkęs (-ę) didžiausią balų sumą pagal prioritetinius atrankos kriterijus;

64.2. jeigu vienodą didžiausią balų skaičių surinkusių paraiškų yra daugiau, nei turima lėšų suma, pirmenybė suteikiama projektui (-ams), surinkusiam (-iems) daugiau balų pagal pirmąjį Apraše nustatytą prioritetinį projektų atrankos kriterijų, o jei projektai vienodai įvertinti pagal šį prioritetinį kriterijų, pirmenybė suteikiama projektui (-ams), surinkusiam (-iems) daugiau balų pagal kitą iš eilės nurodytą prioritetinį kriterijų. Jei pagal visus prioritetinius projektų atrankos kriterijus tokie projektai įvertinti vienodai, nėra finansuojamas nė vienas iš tų projektų.

65. Sprendimą dėl projekto finansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 153–160 punktuose nustatyta tvarka.

66. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, Įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS arba raštu (jei

atitinkamos DMS funkcinės galimybės nėra įdiegtos ar laikinai neužtikrinamos) pateikia šį sprendimą pareiškėjui.

67. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp Įgyvendinančiosios institucijos ir projektų vykdytojų.

68. Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių IV skyriaus aštuonioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą, pritaikytą Aprašui, parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą, kuris neturi būti trumpesnis nei 7 dienos. Pareiškėjui per Įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas dėl objektyvių priežasčių turi teisę kreiptis į Įgyvendinančiąją instituciją su prašymu pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi prašymo priežastis, ir jei šis prašymas neprieštarauja Aprašui, turi teisę pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą ir apie savo sprendimą privalo informuoti pareiškėją ne vėliau kaip per 3 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

69. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas atsižvelgiant į projekto vykdytojo pasirinktą dokumento formą:

69.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

69.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu.

## **VI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI**

70. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

71. Projekto įgyvendinimo metu projekto vykdytojas privalo įgyvendinti informavimo apie projektą priemones:

71.1. interneto svetainėje (jei projekto vykdytojas tokią turi) paskelbti informaciją apie įgyvendinamą projektą, apibūdinti jo tikslus, rezultatus ir informuoti apie finansavimą iš Europos socialinio fondo lėšų;

71.2. projekto įgyvendinimo pradžioje pakabinti bent vieną plakatą (ne mažesnę kaip A3 formato), kuriame turi būti pateikta informacija apie įgyvendinamą projektą ir finansavimą iš Europos socialinio fondo lėšų. Plakatas turi būti pakabintas visuomenei gerai matomoje vietoje (pavyzdžiui, prie įėjimo į pastatą);

71.3. užtikrinti, kad projektą įgyvendinantiems asmenims, projekto tikslinėms grupėms, projekto rezultatais besinaudojantiems asmenims būtų pranešta apie projekto finansavimą iš Europos socialinio fondo ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Dokumentuose, skirtuose visuomenei ar projekto dalyviams informuoti, įskaitant dalyvavimo renginiuose patvirtinimo dokumentus ar kitus pažymėjimus, turi būti naudojamas ES 2014–2020 metų struktūrinių fondų ženklas ir informuojama apie finansavimą iš Europos socialinio fondo.

72. Pareiškėjas ir projektų vykdytojas Įgyvendinančiosios institucijos ir Ministerijos sprendimus ar veiksmus (neveikimą) turi teisę apskūsti Projekto taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka.

73. Informacija apie kiekvieną ESF projekto dalyvį renkama pirmą jo dalyvavimo tiesioginėse projekto veiklose dieną vieną kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį. ESF projekto dalyviui pateikiama užpildyti Projekto dalyvio apklausos anketos forma, kurioje prašoma nurodyti informaciją apie ESF projekto dalyvį, nurodytą Projektų taisyklių 270 punkte. Projekto dalyvio apklausos anketos forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt), skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Projektų valdymas“ ir „Kitos formos“.

## **VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA**

74. Aprašo keitimo tvarka yra nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

75. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.

---